

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA GENERALĂ

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: /373 22/ 828 373

www.procuratura.md / e-mail: proc-gen@procuratura.md

14.12.2023 nr.4-8d/23-

Ministerul Justiției

Copie: **Cancelaria de Stat**
(la nr.25-158-12831)

Procuratura Generală a examinat *proiectul de Lege cu privire la statutul, conduita și etica deputatului în Parlament (inițiativa legislativă nr.448 din 06.12.2023)*, remis spre avizare.

Apreciind conținutul proiectului prin prisma principiilor activității de legiferare prevăzute de art.3 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în limita competențelor funcționale, expunem obiecțiile și propunerile indicate *infra*:

1. Potrivit **Articolului 9 alin.(2) lit.b)** din proiectul supus avizării, unul din cazurile, care duc la ineligibilitatea deputatului constituie - ”b) *în cazul condamnării pentru infracțiuni săvârșite cu intenție și/sau condamnării la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărâre judecătorească definitivă, indiferent dacă fapta a fost săvârșită înainte sau după validarea mandatului*”.

La acest capitol considerăm necesar de menționat că, legislația procesul penală distinge două categorii de hotărâri judecătorești: definitive și irevocabile.

În acest context, reținem jurisprudența Curții Constituționale, care prin Hotărârea nr.2 din 20.01.2015 pentru interpretarea articolului 1 alin.(3) combinat cu articolele 69 și 70 din Constituția Republicii Moldova, a statuat că, ” [...] o hotărâre definitivă nu poate fi rejudecată de aceeași instanță, dar poate fi rejudecată de către o altă instanță superioară. Hotărârea definitivă are autoritatea de lucru judecat. Dimpotrivă, o hotărâre judecătorească care nu mai este susceptibilă niciunei căi de atac ordinare sau care nu mai este susceptibilă căilor de atac, deoarece acestea au fost epuizate sau deoarece termenele de exercitare a acestora a expirat este irevocabilă (nu poate fi rejudecată de nicio jurisdicție, cu excepția unor cazuri excepționale, prin intermediul acțiunii în revizuire). O astfel de hotărâre dobândește putere de lucru judecat. Astfel, deși orice hotărâre irevocabilă este și definitivă, nu orice hotărâre definitivă este și irevocabilă”.

În această ordine de idei, în vederea respectării și garantării libertății exercitării mandatului de deputat, opinăm pentru înlocuirea la Articolului 9 alin.(2) lit.b) cuvântul ”definitivă” cu sintagma ”și irevocabilă”.

2. Cu referire la procedura de ridicare a imunității parlamentare, considerăm imperios de menționat că, conform **Articolului 17 alin. (1)** din proiectul de Lege supus avizării, prerogativa depunerii cererii în Parlament cu solicitarea ridicării imunității

parlamentare a deputatului pentru a efectua măsuri procesuale de reținere, percheziționare, arestare sau trimitere în judecată aparține Procurorului General.

Subsecvent, conform Articolului 17 alin.(3) Președintele Parlamentului aduce la cunoștință deputaților cererea în Plenul Parlamentului la ședința următoare de la data prezentării acesteia și o trimite imediat spre examinare comisiei permanente de profil, care, conform Articolului 18 alin.(1) va examina cererea menționată în cel mult 15 zile după aducerea acesteia la cunoștința deputaților de către președintele Parlamentului.

În același registru, este necesar de menționat, conform Articolului 17 alin.(4) din proiectul de Lege supus avizării *”Dacă cererea Procurorului General prevăzută la alin.(2) a parvenit în Parlament în perioada dintre sesiuni, aceasta va fi adusă la cunoștința deputaților la prima ședință plenară a sesiunii următoare.”*

Tot aici, e de menționat că, conform art.37 alin.(1) din Legea nr. 797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului - *”Parlamentul se întrunește în două sesiuni ordinare pe an. Sesiunea de primăvară începe în luna februarie și nu poate depăși sfârșitul lunii iulie. Sesiunea de toamnă începe în luna septembrie și nu poate depăși sfârșitul lunii decembrie”*.

Considerăm că, aspectul examinării cererii de ridicare a imunității parlamentare urmează a fi reglementat cu un grad de înaltă diligență.

Menționăm că, măsurile procesuale cum sunt: reținerea, percheziționarea și arestarea sunt efectuate în cadrul urmăririi penale și nu suferă amânare, contribuind la stabilirea tuturor circumstanțelor comiterii infracțiunii, demascarea și tragerea la răspundere penală a participanților la fapta comisă. Astfel, considerăm că, termenul de examinare a cererii de ridicare a imunității parlamentare, stabilit de către autorul proiectului de Lege este îndelungat.

Sub aspect comparat indicăm practicile altor state în materia vizată.

Spre exemplu, în România, conform art.24 din Legea nr. 96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor:

”(1) Cererea de reținere, arestare sau percheziție a deputatului ori a senatorului se adresează președintelui Camerei din care face parte de către Ministrul Justiției.

(2) Președintele Camerei din care face parte deputatul sau senatorul aduce de îndată cererea la cunoștința Biroului permanent, după care o trimite Comisiei juridice respective, care va întocmi un raport în termen de 3 zile. Hotărârea Comisiei juridice se adoptă prin votul secret al majorității membrilor săi.

(3) Cererea ministrului justiției, însoțită de raportul Comisiei juridice, se supune spre dezbateră și adoptare plenului Camerei din care face parte deputatul sau senatorul, în termen de 5 zile de la depunerea raportului.

(4) Camera hotărăște asupra cererii cu votul secret al majorității membrilor prezenți, în condițiile respectării prevederilor art. 67 din Constituția României, republicată. Hotărârea Camerei se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și se comunică de îndată ministrului justiției.

(5) În condițiile în care Parlamentul se găsește în vacanță, președintele Camerei ia măsurile necesare respectării termenelor prevăzute în prezentul articol”.

În această ordine de idei, în vederea respectării și asigurării scopului urmărit prin depunerea cererii de ridicare a imunității parlamentare și în vederea excluderii unor ambiguități la capitolul dat, opinăm pentru revizuirea proiectului supus avizării după cum urmează:

- Articolul 17 alin.(3) propunem să fie redat în următoarea formulă - ”(3) *Președintele Parlamentului aduce la cunoștința deputaților cererea în plenul Parlamentului în cel mult 7 zile de la parvenirea acesteia și o trimite imediat spre examinare Comisiei permanente de profil*”.

- Articolul 17 alin.(4) opinăm să fie redat astfel: ”(4) *Dacă cererea Procurorului General prevăzută la alin.(2) a parvenit în Parlament în perioada dintre sesiuni, Președintele Parlamentului depune în adresa Biroului permanent cererea de convocare a sesiunii extraordinare.*” .

3. Menționăm că, prevederile **Articolului 18 alin.(3)**, care stipulează că, ”(3) *Comisia permanentă de profil asigură accesul deputatului, în privința căruia se cere ridicarea imunității parlamentare, la documentele prezentate de către Procurorul General, pentru a face cunoștință cu acestea. [...]*” poartă caracter incert și va condiționa interpretări, ceea ce contravine principiului certitudinii și predictibilității normelor juridice, consacrat de art.3 al *Legii nr.100/2017 privind actele normative*. Subsecvent, nu există claritate cu referire la tipul și caracterul informației, care poate fi prezentată deputatului, luând în considerație dreptul la respectarea datelor cu caracter personal, confidențialitatea vieții private și a urmăririi penale.

Astfel, cu titlul de evaluare a riscurilor, considerăm că, prevederea menționată va aduce atingeri confidențialității urmăririi penale, și, respectiv, va încălca prevederile art.212 din Codul de procedură penală. În același registru, considerăm judicios de menționat că, măsurile procesuale, care urmează a fi efectuate în privința deputatului, după ridicarea imunității parlamentare, riscă să piardă actualitatea, după familiarizarea acestuia cu documentele prezentate de către Procurorul General.

Reieșind din cele menționate, se constată că, norma criticată nu corespunde principiului respectării drepturilor și libertăților fundamentale, prevăzute la art.3 din *Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative și principiului confidențialității urmăririi penale.*

Pe cale de consecință, opinăm pentru excluderea prevederilor stipulate la Articolul 18 alin.(3).

4. La **Articolul 23 lit.t)** e de menționat că, conform art.54 alin.(1) lit.e) din *Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative* ”*exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire*”.

Pe cale de consecință, opinăm pentru substituirea abrevierii ”*SPPS*” cu sintagma ”*Serviciu de Protecție și Pază de Stat*”.

**Adjunct al Procurorului
General interimar**

Aliona NESTEROV